

La dislocation des compléments valentiels du verbe en français contemporain – analyse syntaxique et analyse du discours

(FF JU České Budějovice – UFR Sciences humaines et sociales, Université de Lorraine, 2017)

Práce E. Kopecké se věnuje jevu tzv. dislokace. Jejím cílem je zhodnotit funkční vytížení této specifické syntaktické konstrukce, zejména s ohledem na informační strukturu výpovědi. Práce je pojata kontrastivně - za využití paralelního korpusu diplomantka analyzuje ekvivalentní jazykové prostředky češtiny.

Práce je standardně rozdělena na dvě části, část teoretickou a část praktickou.

V části teoretické E. Kopecká postupně vymezuje jednotlivé pojmy, které jsou pro její analýzy klíčové – valence, dislokace, detašované struktury, informační struktura. Opírá se přitom o recentní francouzskou a českou literaturu, ovšem upozorňuje, že není vhodné jako zdroj používat podklady z přednášek. Informace, které uvádí, jsou relevantní a mají vždy vztah k následným praktickým analýzám. Vytýkám místy slabší stylistickou úroveň výkladu. Dále zmiňuji tyto konkrétní poznámky:

1) str. 17 a dále – překlad příkladů z češtiny do francouzštiny není nejlepším řešením, překlady jsou někdy nesprávné. Lépe je uvádět překlad „lingvistický“ tedy lexikální ekvivalence + informace o gramatických kategoriích.

2) str. 18 – diplomantka hovoří o příkladech 1, 2, 3 apod., příklady v textu ovšem nejsou číslovány, takže není zřejmé, k čemu odkazují.

3) obecně je třeba se vyhnout směšování české/francouzské teorie (teorie valence psaná v češtině/francouzštině a exemplifikovaná na češtině/francouzštině) a samotného jevu valence v češtině/francouzštině, diplomantka tak někdy formulačně činí.

4) str. 29 – stať o typech sloves podle typu komplementu působí v kontextu kapitoly poněkud neústrojně.

V části praktické pak diplomantka používá paralelní korpus Intercorp a vyhledává v něm doklady dislokačních konstrukcí. Hledání v korpusu přináší zajímavý materiál, který diplomantka správně analyzuje, jak z hlediska funkcí, tak z hlediska ekvivalencí, ovšem analýza jako celek vykazuje některé základní nedostatky.

1) není hned zpočátku jasně stanovena výzkumná hypotéza – to je problematické zejména s ohledem na kvantitativní zpracování údajů.

2) není jasné, zda diplomantka uvádí úplně všechny výsledky dotazu či zda pouze vybírá některé z nich. Pokud se jedná o výběr, mělo by být uvedeno, na jakém základě byl výběr činěn.

3) formulace dotazů redukuje počet odpovědí jen na určité typy konstrukcí a nedává tak vše, co by mohlo být považováno za „dislokaci“ – např. na str. 74 č je jako podmět slovesa uveden pouze P.*, což eliminuje výskyty se jmenným podmětem, str. 98 dotaz opomíjí singulární feminina, str. 65 je čárka uvedena hned po slovese, což opět limituje výskyty.

4) analýzy tzv. topikalizačních předložkových syntagmat (typu *quant à*) doporučuji vynechat, jsou sice v literatuře uváděna jako případ dislokace, ale jejich problematika je mnohem složitější.

5) rozdíl mezi dislokací vlevo a vpravo by si zasloužil jemnější analýzu, kvantifikované údaje nemají velkou vypovídací hodnotu.

Diplomantka prokázala, že je schopná provést sondu v korpusu a interpretovat získaná data. Zvolený postup je však problematický, což nutně vede i k relativizaci závěrů.

Práce je psána francouzsky. Co do jazykové a stylistické kvality je práce značně nevyrovnaná; kvalitativní nevyrovnanost se projevuje i v analýzách v praktické části. Konstatuji však, že základní cíle a účel práce byly splněny, práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou **velmi dobře**.

V Českých Budějovicích dne 28. 8. 2017.

doc. PhDr. Ondřej Pešek, Ph.D.